

اشاره

از آن جایی که این روزها ، شاهد تهیه ، تولید ، توزیع و همچنین ترویج مخدرات جدید در میان نسل جوان ایران هستیم، بر آن شدیم که در نوشتاری ، به بررسی ماده مخدری ناشناخته و جدید به نام « قرص اکستیزی » که نسل جوان ایرانی آن را به نام «قرص شادی» می شناسد، بپردازیم. از آن جایی که استفاده از این ماده مخدر و قرص های شادی آور ، در میان نسل جوان ایرانی به شدت رو به افزایش است و به معضلی اجتماعی و خطرناک بدل شده است، به نظر می رسد دانستن مطالبی هر چند اندک درباره این مواد، بسیار مفید و حتی ضروری باشد. مطالب زیرچکیده ای از جست و جو در سایت های مختلف اینترنت می باشد امید که مورد توجه و استفاده واقع گردد.

طاعون خفته

تابه حال نام « اکستیزی » یا « اکستازی Ecstasy » به گوش تان خورده است؟! آیا راجع به «قرص شادی»، چیزی شنیده اید؟! یا از میهمانی هایی موسوم به «اکس پارٹی X- Party» چیزی می دانید؟! احتمالاً در بین دوستان شما، کسانی هستند که اسم این ماده را شنیده یا آن را مصرف کرده اند. آری ... ناگزیریم اعتراف کنیم که در نهایت تأسف و ناباوری، اکستیزی در قالب قرص های شادی بخش ، به طاعون خفته عصر ما تبدیل شده است! ...

اکستازی چیست؟

ترکیب MDMA یا سه و چهار متیلندی اکسی متامفتمین که به نام های «اکستازی»، «اکستازی»، «XTC»، «E ای»، «X اکس» هم معروف است، در ایران به نام قرص شادی هم شناخته می شود. این ماده در سال ۱۹۱۴ در آلمان به عنوان کم کننده اشتها مورد استفاده قرار گرفت که به علت اثرات آن از رده مصرف خارج شد. در دهه ۷۰ میلادی این دارو کاربرد مجدد یافت و در روان درمانی برای کمک به بیان احساسات بیماران استفاده شد. که در ۱۹۸۴ با اثبات اثرات آن روی مغز حیوانات آزمایشگاهی از رده خارج شد. در ۱۹۸۵ در آمریکا، مصرف آن ممنوع اعلام شد. در سال های اخیر، مصرف آن در آمریکا در پارتی های شبانه موسوم به «Raves» به شدت افزایش یافته که باعث نگرانی دولت آمریکا شده است. در دوره زمانی خاصی در اروپا، مصرف این مواد انرژی زا و شادی بخش برای کاهش مصرف سایر مواد مخدر مثل هروئین تشویق شده است؛ به طوری که مصرف آن در اروپا در ۱۹۹۵ از ۵۰۰ هزار قرص در سال به ۳۰ میلیون قرص در دو سال بعد رسیده است.

دو درصد مردم آمریکا حداقل یک بار این ترکیب را مصرف کرده اند. حداقل ۱۱/۷ درصد دانش آموزان کلاس آخر دبیرستان در آمریکا یک بار «اکس» مصرف کرده اند.

مصرف این قرص ها در ایران نیز، به خصوص در یک سال اخیر در پارتی های شبانه به شدت افزایش یافته است و جوانان مرفه مصرف کنندگان اصلی این قرص ها هستند. لازم است عموم مردم و پزشکان با اثرات سوء مصرف این قرص ها آشنا شوند. همچنان که ذکر خواهد شد، مشکل اصلی در مصرف این مواد، عوارض مزمن آن می باشد. عوارض حاد مصرف بیش تر در مرتبه اول مصرف و در صورت تداخل با بعضی داروهای ضدافسردگی پیش می آید.

چند لحظه شادی؛ یک عمر بی قراری و ...

علایم آنی مصرف اکستازی با عوامل گوناگونی مانند: میزان دفعات مصرف ، میزان خلوص ماده موثر، وضعیت روحی و جسمانی، انگیزه و موقعیت مکانی مصرف کننده ارتباط مستقیم دارد. در واقع اکستازی همانند بسیاری از مواد مخدر دیگر، فقط احساس اولیه مصرف کننده را تشدید می کند. این مواد تغییر ایجاد نمی کنند، مثلاً احساس سرخوردگی، اندوه، تبدیل به شادی و سرخوشی نمی شود. شاید به همین دلیل، اطلاق مواد «روان گردان» به انواع محصولات اکستازی چندان درست به نظر نیاید.

همچنین برای بسیاری از افراد، اکستازی محرک، هیجان آور و در عین حال آرامش بخش است و علاوه بر آن تأثیرات توهمی ، تحریک فانتزی را نیز به دنبال دارد. اما مصرف کنندگان، پیش از آن که عوارض روانی مواد را احساس کنند ابتدا عوارض جسمانی مصرف مواد را تجربه می کنند.

در افرادی که برای اولین بار اکستازی مصرف می کنند، حدود ۳۰ دقیقه پس از مصرف معمولاً افزایش ضربان قلب، تفریق شدید انقباض عضلانی و عدم احساس درد، بروز می کند؛ اما افرادی که به دفعات این مواد را مصرف می کنند احساس سوزن سوزن شدن بدن، بی قراری، نالارمی و اضطراب را تجربه می کنند.

افزایش دمای بدن ، فشار خون و همچنین افزایش فزاینده توان بدنی از آثار آنی جسمانی مصرف موادی که از عوارض ناخواسته ای نیز که ممکن است بروز کند، می توان به تهوع، خشکی دهان، انقباض عضلات فک و همچنین عدم تعادل اشاره کرد. علاوه بر این، مصرف اکستازی همراه با فعالیت شدید بدنی ممکن است عوارض جسمانی - روانی مانند کم آبی شدید، استفراغ ، ترس و واهمه شدید را در پی داشته باشد. این عوارض معمولاً پس از حرکت های شدید و طولانی در محل گرم و پرجمعیت به ویژه محفل های شبانه و پارتی ها بروز می کند که منجر به سکت قلبی و یا مغزی نیز شده است. مصرف کنندگان گاه تا حد مرگ می رقصند تا جایی که آب بدن شان به شدت کاهش می یابد و به دلیل مصرف مواد، سیستم گیرنده های درد در بدن شان مختل شده، شخص مشکلات ناشی از کم آبی شدید را احساس نمی کند.

اثرات جانبی پس از مصرف اکستازی:

اثرات شدید احساسی، اختلال خواب، کابوس های شبانه، حملات ناگهانی اضطراب (Panic Attack)، دیوانگی (Psychosis) انقباض شدید فک و پارگی زبان در اثر فک زدن های طولانی (Trisma)

عدم تمرکز، فراموشی، اختلال در یادگیری (Confusion)

افزایش دما و کاهش آب بدن (در پارتی هایی که این دارو مصرف می شود. افراد، مجبور به مصرف آب فراوان و مکرر هستند و این مساله خطرات خاص خود را به دنبال دارد).

تهوع و استفراغ

کاهش سدیم خون در اثر مصرف زیاد مایعات (هیپوناترمی)

سردرد، سرگیجه و تشنج

سرکوب شدید خون سازی مغز استخوان

افت شدید خلق در روزهای پس از مصرف
خستگی و افسردگی شدید تا یک هفته پس از مصرف
احتمال اعتیاد روانی در برخی موارد، اعتیاد جسمی
صدمه به اعصاب مغزی
احتباس ادراری (Retention)

دختران جوان در صورت مصرف اکستازی به علت اثرات هورمونهایی جنسی زنانه، در معرض خطر بیش‌تری برای ابتلا به افت سدیم خون و به دنبال آن، تشنج هستند.

تأثیرات روانی

از نظر روانی، مصرف اکستازی در بسیاری از افراد، اعتماد به نفس را به شکل کاذب و موقت افزایش داده، شخص راحت‌تر با دیگران ارتباط برقرار می‌کند، به طوری که معاشرتی شدن، بی‌پروایی در رفتار و گفتار، احساس محبوب بودن و مورد توجه قرار گرفتن، احساس قدرت و نیروی فوق العاده داشتن بروز رفتارهای هیجانی و تشدید امیال جنسی از آثار مصرف اکستازی گزارش شده است.

بزرگ‌ترین مشکل مصرف‌کنندگان اکستازی، پایان سرخوشی اولیه است. زیرا با از بین رفتن تأثیر دارو و نشنگی حاصل از سوء مصرف یا به اصطلاح "اکستازی فیلم"، افسردگی شدید و عمیق بروز می‌کند. افسردگی همراه با عوارض دیگر مانند: بی‌قراری، اضطراب، خستگی و کوفتگی عضلات، همچنین بی‌انگیزگی و بی‌تفاوتی شدید در زندگی روزمره، فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در کنار این موارد، میل مفرط و شدید به مصرف مجدد مواد نیز در فرد به وجود می‌آید، که می‌تواند اولین قدم و همچنین قدم تعیین‌کننده در راه وابستگی روانی به مواد مخدر باشد.

عوارض درازمدت

هنوز در مورد عوارض درازمدت سوء مصرف اکستازی، اطلاع دقیقی در دست نیست. اما در این نکته که سوء مصرف اکستازی کارایی و عملکرد سیستم عصبی مغز را به شدت دچار آسیب می‌کند شکی وجود ندارد. بیش از همه، حافظه کوتاه‌مدت مغز دچار اختلال می‌شود. بعضی مصرف‌کنندگان می‌گویند که در حالت نشنگی، حافظه کوتاه‌مدت‌شان را به کلی از دست داده‌اند؛ اما در بعضی موارد، حافظه درازمدت‌شان فعال شده است. اکستازی مانند دیگر مواد مخدر، سیستم ایمنی بدن را به شدت تضعیف می‌کند و آسیب‌پذیری بدن را در برابر بیماری‌های عفونی و ویروسی به شدت افزایش می‌دهد. علاوه بر آن، ارگان‌هایی که کار دفع مواد سمی زاید بدن، مثل کلیه و کبد را بر عهده دارند دچار صدمات جبران‌ناپذیر می‌شوند. افرادی که مصرف را تازه شروع کرده‌اند پس از مدتی مصرف مداوم، اشتیاق مفرط و غیرقابل کنترل به مصرف دائمی در آن‌ها به وجود می‌آید. ضمن این که اشتیاق به مصرف این مواد، فرد را به سمت استعمال و مصرف مواد مخدر دیگر، مانند حشیش، کوکاین و حتی بعضی داروهای پزشکی روان‌گردان سوق می‌دهد.

اکستازی و ایدز

کارشناسان از ارتباط مصرف قرص‌های شادی‌آور و افزایش خطر ابتلا به بیماری مهلک «ایدز» خبر دادند.

به گزارش یک پایگاه اینترنتی به نقل از روزنامه انگلیسی "گاردین"، بیش از ۶۰ درصد معتادان به مواد مخدر در کشورهای آسیایی، ناقل ویروس ایدز هستند و این آمار در حال افزایش است. دکتر آدرخش مکری، روان‌پزشک و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی دانشگاه تهران، در مورد قرص‌های «توهمز» یا شادی‌آور گفت: وقتی صحبت از قرص می‌شود نباید این تصور پیش آید که این‌ها در یک کارخانه داروسازی و زیر نظر متخصص تولید می‌شوند.

اکستازی هم جزو دسته محرک‌ها تلقی می‌شود و هم جزو دسته تا حدی توهمزها.

افرادی که آن را مصرف می‌کنند، دچار حالت نشاط کاذب، سرخوشی، افزایش انرژی، پرحرفی و حالت‌های مشابه

می‌شوند.

ترکیب دیگری که به نام "شیشه" معروف است، کم‌تر توهمزها است ولی خاصیت محرکی و انرژی‌زایی آن از اکستازی

بیش‌تر است.

یکی از راه‌های اصلی ابتلا به ویروس HIV و بیماری ایدز، انجام رفتارهای جنسی پرخطر است و اکنون هم افزایش مصرف

داروهای توهمزها به موازات شیوع این بیماری به شدت باعث نگرانی متخصصان شده است.

دکتر آدرخش مکری می‌گوید: این‌ها چون محرک هستند معمولاً نیروی جنسی را افزایش می‌دهند و به دلیل به وجود آوردن اعتماد به

نفس کاذب، رفتارهای پرخطر و بی‌بندوباری در نزد مصرف‌کنندگان آن بیش‌تر دیده می‌شود.

مصرف‌کنندگان قرص‌های شادی‌آور از لحاظی هم، خطر و عوارض رفتارهای خود را کم‌تر درک می‌کنند و این مکانیسم‌ها می‌تواند باعث افزایش ابتلا به ویروس

HIV شود.

درمان

هیچ پادزهری برای مقابله با اکستازی وجود ندارد. جهت درمان معتادان به این ماده، به روان‌درمانی و کار سخت گروه‌درمانی نیاز است.

در پایان می‌توان گفت با مصرف قرص‌های اکستازی، هیچ چیز در زندگی تغییر نمی‌کند، جز لحظه‌ای که در آن هستی و حاصل این لحظه‌های شاد دروغین، سال‌ها زندگی غم‌بار است.